

**Zarządzenie Nr 15/2022
Starosty Grudziądzkiego
z dnia 7 kwietnia 2022 r.**

w sprawie wprowadzenia księgi procedur audytu wewnętrznego

Na podstawie art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528), art. 274 ust. 3, art. 276 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270), Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF z 2016 r. poz. 28)

zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadzam do stosowania księgę procedur audytu wewnętrznego stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się audytorowi wewnętrznemu.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Starosta
/-/ Adam Olejnik

KSIĘGA PROCEDUR AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1

Księga procedur audytu wewnętrznego, zwana dalej „Księgą” określa szczegółowy sposób prowadzenia audytu wewnętrznego przez audytora wewnętrznego w jednostce.

§ 2

Ilekcioć w Księdze jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm);
- 2) rozporządzeniu - należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U z 2018 r. poz. 506);
- 3) standardach audytu - należy przez to rozumieć standardy określone w komunikacie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF z 2016 r. poz. 28);
- 4) kontroli zarządczej - należy przez to rozumieć działanie, o którym mowa w rozdziale 6 ustawy, tj. kontrola zarządcza oraz koordynacja kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych;
- 5) standardach kontroli zarządczej - należy przez to rozumieć standardy określone w komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84);
- 6) audycie wewnętrznym - należy przez to rozumieć działalność, o której mowa w dziale 6 ustawy, tj. audyt wewnętrzny oraz koordynacja audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych wykonywaną na rzecz kierownika jednostki, tj. jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Ocena, dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w Jednostce;
- 7) standardy audytu wewnętrznego - należy przez to rozumieć zespół wskazań określonych przez Ministra Finansów w komunikacie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych wydanych na podstawie art. 273 ustawy;

- 8) jednostce - należy przez to rozumieć powiat grudziądzki;
- 9) komórce organizacyjnej - należy przez to rozumieć komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska starostwa powiatowego w Grudziądzu oraz wszelkie odrębne organizacje podlegające jednostce (jednostki organizacyjne powiatu grudziądzkiego);
- 10) kierownikowi komórki organizacyjnej - należy przez to rozumieć osoby upoważnione przez kierownika jednostki do wykonywania procesów zarządczych w komórce organizacyjnej;
- 11) komórce audytu wewnętrznego - należy przez to rozumieć audytora wewnętrznego lub wyodrębnioną komórkę organizacyjną kierowaną przez audytora wewnętrznego;
- 12) audytorze wewnętrznym - należy przez to rozumieć osobę spełniającą wymagania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 13) komórce audytowanej - należy przez to rozumieć komórkę organizacyjną, w której prowadzone jest lub było prowadzone zadanie audytowe;
- 14) czynności audytowe - należy przez to rozumieć, wszelkie czynności podejmowane przez audytora wewnętrznego w celu realizacji audytu wewnętrznego;
- 15) czynności audytowe poza planem audyt - należy przez to rozumieć czynności audytowe podejmowane przez audytora wewnętrznego w uzasadnionych przypadkach poza planem audytu wewnętrznego;
- 16) zadaniu audytowym - należy przez to rozumieć zadanie zapewniające lub czynności doradcze;
- 17) zadaniu zapewniającym - należy przez to rozumieć zespół działań podejmowanych w celu dostarczenia kierownikowi jednostki niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w komórce audytowanej;
- 18) czynnościach doradczych - należy przez to rozumieć, inne niż zadania zapewniające, działania podejmowane przez audytora wewnętrznego, na wniosek kierownika jednostki lub z własnej inicjatywy w zakresie uzgodnionym z kierownikiem jednostki, a których celem jest m.in. usprawnienie funkcjonowania komórki audytowanej pod względem wykonywania kontroli zarządczej bądź w zakresie funkcjonowania komórki organizacyjnej;
- 19) zaleceniu - należy przez to rozumieć propozycje działań służących wyeliminowaniu słabości kontroli zarządczej lub usprawniających funkcjonowanie komórki audytowanej;
- 20) rekomendacji - należy przez to rozumieć propozycję działań służących wzmocnieniu:
 - a) funkcjonowania kontroli zarządczej lub
 - b) wykonywania zadań komórki audytowanej lub
 - c) pozytywnego postrzegania komórki audytowanej przez odbiorców ich usług, w szczególności przez kierownika jednostki, rady jednostki, inne komórki organizacyjne jednostce, klientów;
- 21) czynnościach sprawdzających - należy przez to rozumieć czynności służące dokonaniu przez audytora wewnętrznego oceny sposobu wdrożenia i skuteczności zaleceń zrealizowanych przez komórkę audytowaną;
- 22) monitorowaniu realizacji zaleceń - należy przez to rozumieć czynności podejmowane w celu ustalenia stanu realizacji zaleceń;
- 23) ryzyku - należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na wykonywanie zadań bądź osiągnięcie celów;
- 24) właścicieli ryzyka - należy przez to rozumieć kierowników komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem zidentyfikowanym w ich obszarach zarządzania;

- 25) mechanizmy kontrolne - należy przez to rozumieć w szczególności działania, procedury, instrukcje, rejestry ilościowe załatwianych spraw, zasady służące zapewnieniu realizacji celów, ograniczenia wpływające na wystąpienie ryzyka nieosiągnięcia celu lub zmniejszenie negatywnych skutków wystąpienia ryzyka;
- 26) rzeczowy wykaz akt - należy przez to rozumieć rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14 poz. 67);
- 27) regulamin organizacyjny - należy przez to rozumieć regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Grudziądzu oraz regulaminy jednostek organizacyjnych powiatu grudziądzkiego.

Rozdział 2.

Zasady ogólne prowadzenia audytu wewnętrznego

§ 3

1. Audytor wewnętrzny ma prawo wstępu do pomieszczeń komórki audytowanej oraz wglądu do wszelkich dokumentów, informacji i danych oraz do innych materiałów związanych z funkcjonowaniem komórki audytowanej, w tym utrwalonych na elektronicznych nośnikach danych, jak również do sporządzania ich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.
2. Pracownicy komórki audytowanej są obowiązani udzielać informacji i wyjaśnień, a także sporządzać i potwierdzać kopie, odpisy, wyciągi lub zestawienia, o których mowa w ust. 1 na wnioski audytora wewnętrznego.
3. Audytor wewnętrzny może żądać wydania dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2 w edytowalnym pliku (np. Word), o ile zostały wytworzone przez komórkę audytowaną w takim formacie.
4. Audytor wewnętrzny może żądać wydania dokumentów w skan drogą elektroniczną z uwzględnieniem zasad tajemnicy służbowej.

§ 4

Audyt wewnętrzny nie zastępuje kontroli wewnętrznej.

§ 5

1. Audyt wewnętrzny przeprowadza się na podstawie pisemnego upoważnienia kierownika jednostki wraz z uprawnieniem do wykonywania audytu wewnętrznego.
2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) imię i nazwisko audytora wewnętrznego;
 - 2) nazwę komórki audytowanej;
 - 3) termin ważności;
 - 4) podpis kierownika jednostki.

§ 6

1. Audytor wewnętrzny prowadzi:
 - 1) dokumentację dotyczącą zadania audytowego;

- 2) pozostałą dokumentację audytu wewnętrznego, w szczególności upoważnienie, dokumentację roboczą związaną z przygotowaniem planu audytu, plan audytu, sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego, wyniki oceny wewnętrznej i zewnętrznej audytu wewnętrznego.
2. Dokumentacja dotycząca zadania audytowego obejmuje w szczególności:
 - 1) program zadania zapewnającego;
 - 2) sprawozdanie z zadania zapewnającego;
 - 3) notatkę informacyjną z czynności doradczych lub czynności sprawdzających;
 - 4) dokumenty robocze:
 - a) związane z przygotowaniem i realizacją zadania zapewnającego,
 - b) związane z wykonywaniem czynności doradczych,
 - c) dotyczące monitorowania realizacji zaleceń i przeprowadzania czynności sprawdzających.
3. Audytor wewnętrzny dokumentuje czynności i zdarzenia mające znaczenie dla prowadzenia zadania audytowego.

§ 7

1. Dokumenty związane z zadaniem audytowym są aktami bieżącymi audytu.
2. Pozostałe dokumenty, z wyłączeniem określonych w ust. 3 są aktami stałymi audytu.
3. Dokumenty związane z szacowaniem ryzyka dla realizacji zadań ujmują się pod pozycją 173 rzeczowego wykazu akt.
4. Dokumenty określone w ust. 1 ujmują się pod pozycją 1720 rzeczowego wykazu akt.
5. Dokumenty określone w ust. 2 ujmują się pod pozycją 1721 rzeczowego wykazu akt.
6. Dokumenty komórki audytu wewnętrznego oznaczane są zgodnie z zasadami wynikającymi z rzeczowego wykazu akt; nr poprzedzony oznaczeniem literowym (trzy pierwsze litery jednostki).

Rozdział 3

Sposób sporządzania i elementy planu audytu wewnętrznego oraz zasady sprawozdawczości z realizacji zaplanowanych w planie audytu wewnętrznego zadań audytowych

§ 8

1. Audyt wewnętrzny, z zastrzeżeniem ust. 2, przeprowadza się na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego, zwanego dalej „planem audytu”.
2. W uzasadnionych przypadkach audyt wewnętrzny przeprowadza się poza planem audytu.
3. Audytor wewnętrzny opracowując plan audytu przeprowadza analizę ryzyka uwzględniającą sposób zarządzania ryzykiem w jednostce.
4. Plan audytu podpisuje audytor wewnętrzny oraz kierownik jednostki w terminie do końca grudnia.
5. Przeprowadzając analizę ryzyka, audytor wewnętrzny bierze pod uwagę w szczególności:
 - 1) cele i zadania jednostki;
 - 2) ryzyka wpływające na realizację celów i zadań jednostki;
 - 3) wyniki audytów i kontroli.
6. Wynik analizy ryzyka, o której mowa w ust. 5, stanowi listę istotnych zidentyfikowanych

- obszarów działalności jednostki.
7. Obszary działalności jednostki podaje się w kolejności wynikającej z oceny ryzyka.
 8. Audytor wewnętrzny w planie audytu, wyznacza obszary działalności jednostki, w których zostaną przeprowadzone zadania zapewniające w roku następnym, biorąc pod uwagę:
 - 1) wynik analizy ryzyka;
 - 2) priorytety kierownika jednostki;
 - 3) dostępne zasoby osobowe.
 9. Audytor wewnętrzny w planie audytu zamieszcza informacje o czynnościach doradczych, określając przewidywany nakład czasu.

§ 9

1. Plan audytu zawiera w szczególności obszary działalności jednostki, w których zostaną przeprowadzone zadania zapewniające w danym roku;
2. Plan audytu jest upowszechniany wszystkim kierownikom komórek organizacyjnych niezwłocznie po sporządzeniu.

§ 10

Zmiana w planie audytu wewnętrznego wymaga pisemnego uzgodnienia pomiędzy kierownikiem jednostki a audytorem wewnętrznym.

§ 11

1. Audytor wewnętrzny do końca stycznia następnego roku składa kierownikowi jednostki sprawozdanie, w szczególności z:
 - 1) przeprowadzonych zadań audytowych;
 - 2) przeprowadzonych czynności sprawdzających;
 - 3) czynności monitorujących realizację zaleceń i rekomendacji;
 - 4) inne istotne informacje związane z prowadzeniem audytu wewnętrznego w roku poprzednim;
 - 5) inne istotne informacje związane z funkcjonowaniem audytu wewnętrznego w jednostce w roku poprzednim;
 - 6) inne istotne informacje związane z funkcjonowaniem komórek organizacyjnych w jednostce w roku poprzednim.
2. Audytor wewnętrzny do końca stycznia następnego roku składa kierownikowi jednostki oświadczenie o braku lub próbie wpływu na działania audytora wewnętrznego w czasie realizacji zadań audytowych.

Rozdział 4.

Planowanie i realizacja zadania audytowego oraz informowanie o jego wynikach

§ 12

1. Rozpoczynając realizację zadania zapewniającego określonego w planie audytu, audytor wewnętrzny przeprowadza przegląd wstępny, polegający w szczególności na:
 - 1) zapoznaniu się z celami i obszarem działalności komórki organizacyjnej, w której zostanie zrealizowane zadanie (przegląd wstępny);
 - 2) dokonaniu identyfikacji i oceny ryzyka, po uwzględnieniu istniejących mechanizmów

- kontrolnych;
- 3) uzgodnieniu z kierownikiem komórki audytowanej kryteriów oceny mechanizmów kontrolnych w obszarze działalności komórki audytowanej objętej zadaniem;
 - 4) w przypadku braku uzgodnienia kryteriów z kierownikiem komórki audytowanej, audytor wewnętrzny uzgadnia je z kierownikiem jednostki.
2. W celu uzgodnienia kryteriów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, audytor wewnętrzny może przeprowadzić naradę otwierającą.
3. Stosuje się następujące kryteria:
- 1) legalność;
 - 2) terminowość;
 - 3) skuteczność;
 - 4) celowość;
 - 5) efektywność;
 - 6) oszczędność;
 - 7) kompletność;
 - 8) poufność;
 - 9) dostępność.
4. Wskazane kryteria w ust. 3 nie stanowią katalogu zamkniętego.
5. W ramach realizowanych zadań audytor wewnętrzny może ustanowić dodatkowe kryteria oceny ustaleń stanu faktycznego.

§ 13

1. Wstępny przegląd, polega na zbieraniu informacji o badanej działalności, bez ich szczegółowej weryfikacji.
2. Celem wstępnego przeglądu jest w szczególności:
 - 1) zrozumienie badanej działalności;
 - 2) wyodrębnienie istotnych obszarów, wymagających szczególnej uwagi w trakcie zadania zapewnającego;
 - 3) zidentyfikowanie istniejących mechanizmów kontroli;
 - 4) dokonanie identyfikacji i analizy ryzyka;
 - 5) uzyskanie informacji ułatwiających przeprowadzenie zadania audytowego.
6. W ramach wstępnego przeglądu mogą być stosowane techniki przyjęte przez audytora wewnętrznego do zidentyfikowania stanu faktycznego, jego zrozumienia.

§ 14

1. Po przeprowadzeniu przeglądu wstępnego, audytor wewnętrzny zawiadamia kierownika komórki audytowanej o:
 - 1) obszarach działalności objętych badaniem audytu wewnętrznego;
 - 2) kryterium oceny wyników badania audytu wewnętrznego;
 - 3) celu badania audytu wewnętrznego;
 - 4) planowanego terminu zakończenia audytu wewnętrznego.
2. Audytor wewnętrzny przygotowuje program zadania zapewnającego, uwzględniając w szczególności:
 - 1) wynik przeglądu wstępnego;
 - 2) uwagi kierownika komórki audytowanej;
 - 3) zasoby niezbędne do przeprowadzenia zadania, w tym ewentualną potrzebę uzyskania pomocy eksperta;
 - 4) przewidywany czas trwania zadania.

§ 15

1. W programie zadania zapewniającego audytor wewnętrzny określa w szczególności:
 - 1) temat zadania;
 - 2) cel zadania;
 - 3) zakres podmiotowy i przedmiotowy zadania;
 - 4) istotne ryzyka w obszarze działalności komórki audytowanej objętej zadaniem;
 - 5) sposób zrealizowania zadania, w szczególności opis doboru próby do badania oraz technik badania;
 - 6) uzgodnione kryteria oceny;
 - 7) datę rozpoczęcia i zakończenia zadania.
2. W uzasadnionych przypadkach audytor wewnętrzny może w trakcie realizacji zadania zapewniającego dokonać zmian w jego programie. Zmiany programu powinny być udokumentowane.
3. Program zadania zapewniającego oraz jego zmiany sporządza audytor wewnętrzny.

§ 16

1. Audytor wewnętrzny informuje audytowanego o rozpoczęciu realizacji zadania audytowego.
2. Audytor wewnętrzny podejmuje czynności audytowe zmierzające do realizacji zadania audytowego.
3. Audytor wewnętrzny gromadzi dokumentację zadania audytowego w szczególności poprzez gromadzenie informacji i dokumentów w oparciu o zasady wynikające z § 3.

§ 17

Sposób klasyfikacji ustaleń:

- 1) wysoki priorytet ustalenia - stwierdzono istotną słabość systemu kontroli lub zarządzania, która doprowadziła lub z dużym prawdopodobieństwem może prowadzić do:
 - a) poważnych strat finansowych stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
 - b) udzielenia zamówienia publicznego niezgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, co podlega odpowiedzialności z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
 - c) wystąpienia działań skutkujących poniesieniem odpowiedzialności karnej lub cywilnej,
 - d) wystąpienia wydatków niekwalifikowalnych w ramach programów/projektów realizowanych w komórce audytowanej, a współfinansowanych z funduszy europejskich,
 - e) braku nadzoru i kontroli nad badanym procesem,
 - f) utraty zaufania społecznego;
- 2) średni priorytet ustalenia - stwierdzono takie słabości systemu kontroli lub zarządzania, które doprowadziły lub mogą doprowadzić do:
 - a) strat finansowych nieprzekraczających kwoty skutkującej odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
 - b) niskiego poziomu nadzoru i kontroli nad badanym procesem,
 - c) wystąpienia działań skutkujących poniesieniem odpowiedzialności dyscyplinarnej;
 - d) naruszenia zapisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,

- e) negatywnej opinii społecznej (np. negatywne publikacje w mediach),
 - f) działania niezgodnego z prawem unijnym ale nie skutkującego wystąpieniem wydatków niekwalifikowalnych;
- 3) niski priorytet ustalenia - stwierdzono słabości systemu kontroli lub zarządzania, których usunięcie usprawni jakość/efektywność badanej komórki audytowanej lub badanego procesu.

§ 18

1. Do technik wykorzystywanych w przeprowadzonym zadaniu audytowym zaliczyć należy w szczególności:
- 1) analizę porównawczą - porównanie danych wychodzących z różnych źródeł, celem identyfikacji nietypowych sytuacji lub odchyłeń od sytuacji pożądanej;
 - 2) procedury analityczne - narzędzie do oceny zebranych danych i informacji w trakcie badania. Technika ta polega na analizie relacji pomiędzy danymi finansowymi lub danymi niefinansowymi z różnych okresów lub różnych komórek organizacyjnych lub innych danych zależnych, która dokonywana jest w celu stwierdzenia zgodności i przewidywanych tendencji, bądź znaczących odchyłeń i niespodziewanych związków, np.:
 - a) porównanie wyników takich jak przychody, wydatki, itp., tej samej komórki organizacyjnej z okresu na okres,
 - b) ocena zmian wyników, które są uzależnione lub podlegają wpływom innych czynników, jeżeli np. liczba pracowników zwiększyła się w stosunku do poprzedniego okresu, koszty wynagrodzeń powinny też wzrosnąć obok ich naturalnego zwiększenia wskutek podwyżek, inflacji, itp.;
 - 3) testy kroczące (walk-through) - powtarzanie konkretnych mechanizmów kontroli, które umożliwiają sprawdzenia procesu od jego początku, aż do końca. Testy te potwierdzają prawidłowość opisu systemu, jakim dysponuje audytor wewnętrzny i gwarantują pełne zrozumienie systemu. Testy te mogą być wykorzystywane do zbadania niewielkiej ilości operacji;
 - 4) uzyskiwanie wyjaśnień i informacji od pracowników komórki audytowanej;
 - 5) obserwację/ogłędziny - wizytacja pomieszczeń, miejsca realizacji konkretnego zadania, miejsca realizacji projektu/inwestycji czy innego przedsięwzięcia. Stosowanie tej techniki może polegać również na obserwowaniu wykonywania zadań przez pracowników komórek/jednostek audytowanych, bądź na przeglądaniu ewidencji, rejestrów i sprawozdań;
 - 6) rekonstrukcję wydarzeń lub obliczeń pozwalającą ocenić dokładność i prawidłowość zastosowanych działań oraz wiarygodność wyników;
 - 7) sprawdzanie rzetelności informacji przez porównanie jej z informacją pochodzącą z innego źródła;
 - 8) porównanie określonych zbiorów danych w celu wykrycia operacji nieprawidłowych lub wymagających wyjaśnienia;
 - 9) badanie próbek - polega na pobieraniu do badania próbek losowych;
 - 10) przeprowadzenie testów.
2. Wskazane techniki badania nie stanowią katalogu zamkniętego; powinno się stosować techniki, których zastosowanie jest adekwatne do specyfiki badanej działalności lub służby lepszej realizacji zadania audytowego.

§ 19

Dowody powinny być:

- 1) niezbędne - pozwalające potwierdzić, że dane spostrzeżenie jest prawdziwe;
- 2) wystarczające - w wystarczającej ilości, aby przekonać osobę, że ustalenia i wnioski z audytu są uzasadnione, a zalecenia są odpowiednie. Ważne jest, aby dowody były odpowiednie dla przedmiotu audytu i okresu objętego zakresem zadania audytowego, a także by były godne zaufania, spójne, obiektywne oraz przydatne do tego by zostać w sposób niezależny potwierdzone;
- 3) stosowne - w jasny i logiczny sposób odnoszą się do pytań audytowych, kryteriów ustaleń audytu;
- 4) wiarygodne - jeżeli te same ustalenia wynikają z wielokrotnie przeprowadzonych badań lub z informacji uzyskanych z różnych źródeł.

§ 20

1. Audytor wewnętrzny po przeprowadzeniu czynności audytowych uzgadnia pisemnie z audytowanym wstępne wyniki audytu wewnętrznego, w przypadku gdy audytor zamierza formułować zalecenia.
2. Audytowany może złożyć oświadczenie audytorowi wewnętrznymi, iż w terminie określonym w ust. 4 nie wniesie zastrzeżeń.
3. W przypadku nie przedstawienia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 4 uznaje się, iż audytowany nie zgłasza sprzeciwu do ustaleń audytora wewnętrznego, ani do zaleceń.
4. W przypadku niezgodnienia wstępnych wyników audytu wewnętrznego, o których mowa w ust. 1, kierownik komórki audytowanej może zgłosić pisemne zastrzeżenia, w terminie określonym przez audytora wewnętrznego, nie krótszym niż 7 dni kalendarzowych od dnia poinformowania audytowanego o wstępnych wynikach audytu wewnętrznego.
5. W celu dodatkowego uzgodnienia wstępnych wyników audytu wewnętrznego, o których mowa w ust. 1, audytor wewnętrzny może przeprowadzić naradę zamykającą lub inne działania.

§ 21

1. Audytor wewnętrzny, po uzgodnieniu wstępnych wyników audytu wewnętrznego lub po wniesieniu zastrzeżeń, o których mowa w § 23, sporządza sprawozdanie z zadania zapewniającego zawierające w szczególności:
 - 1) temat i cel zadania;
 - 2) zakres podmiotowy i przedmiotowy zadania;
 - 3) datę rozpoczęcia zadania;
 - 4) ustalenia i ocenę według kryteriów przyjętych w programie;
 - 5) zalecenia;
 - 6) odniesienie się audytora wewnętrznego do sprzeciwu lub zastrzeżeń, o których mowa w § 23;
 - 7) ogólną ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w obszarze działalności komórki audytowanej objętej zadaniem;
 - 8) datę sporządzenia sprawozdania;
 - 9) imię i nazwisko audytora wewnętrznego realizującego zadanie oraz jego podpis,
 - 10) informację o zdarzeniach mających wpływ na przebieg realizacji zadania audytowego.
2. Sprawozdanie powinno być jasne, zwięzłe, przejrzyste, obiektywne oraz kompletne.
3. Audytor wewnętrzny, po uzgodnieniu wstępnych wyników audytu wewnętrznego lub po wniesieniu zastrzeżeń, o których mowa w § 23, sporządza sprawozdanie.

§ 22

1. Audytor wewnętrzny przekazuje sprawozdanie z zadania zapewniającego audytowanemu i kierownikowi jednostki.
2. Audytowany, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania z zadania z zaleceniami, ustala sposób i termin realizacji zaleceń oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń, powiadamiając o tym na piśmie audytora wewnętrznego i kierownika jednostki.
3. W przypadku odmowy realizacji zaleceń audytowany przedstawia, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania, pisemne stanowisko wraz z uzasadnieniem kierownikowi jednostki i audytorowi wewnętrznemu.
4. Audytor wewnętrzny może na piśmie wypowiedzieć się w zakresie wniesionej odmowy realizacji zaleceń w terminie 7 dni.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 po rozpoznaniu wypowiedzi, o której mowa w ust. 4, kierownik jednostki podejmuje decyzję dotyczącą realizacji zaleceń bądź po uwzględnieniu wniesionej odmowy, informując wraz z uzasadnieniem o tym audytowanego i audytora wewnętrznego w terminie 14 dni od dnia wniesienia odmowy realizacji zaleceń przez audytowanego.
6. Audytowany, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania z zadania z rekomendacjami może ustalić sposób i termin realizacji rekomendacji oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację rekomendacji, powiadamiając o tym na piśmie audytora wewnętrznego i kierownika jednostki.

§ 23

1. W uzasadnionych przypadkach audytor wewnętrzny, realizując zadanie audytowe, może korzystać z pomocy ekspertów za zgodą kierownika jednostki.
2. Audytor wewnętrzny może wystąpić do komórki organizacyjnej o wydanie opinii prawnej w zakresie budzącym wątpliwość prawną audytora wewnętrznego nie tylko w toku zadania audytowego, w tym do radcy prawnego lub adwokata.

§ 24

1. Audytor wewnętrzny monitoruje realizację zaleceń.
2. Audytowany na wniosek audytora wewnętrznego, w terminie 7 dni udziela informacji o etapie realizacji zaleceń.
3. Audytor wewnętrzny zawiadamia kierownika jednostki audytowanego o wykonaniu zaleceń bądź o nie wykonaniu zaleceń w notatce informacyjnej.

§ 25

1. Audytor wewnętrzny po upływie terminów realizacji zaleceń przeprowadza czynności sprawdzające.
2. Audytor wewnętrzny po upływie terminów realizacji rekomendacji może przeprowadzić czynności sprawdzające.
3. Wynik czynności sprawdzających audytor wewnętrzny przedstawia w notatce informacyjnej kierownikowi jednostki i audytowanemu.

§ 26

1. Audytor wewnętrzny może wykonywać czynności doradcze służące wspieraniu kierownika jednostki w realizacji celów i zadań, na jego wniosek lub z własnej inicjatywy.
2. Cel i zakres czynności, o których mowa w ust. 1, audytor wewnętrzny uzgadnia z kierownikiem jednostki.

§ 27

Audytor wewnętrzny powstrzymuje się od wykonywania czynności doradczych, które prowadziłyby do przyjęcia przez niego obowiązków, odpowiedzialności lub uprawnień wchodzących w zakres zarządzania jednostką, i informuje o tym kierownika jednostki.

Rozdział 5. Standardy audytu (standardy działania).

- 2000 - Zarządzanie audytem wewnętrznym
- 2010 - Planowanie
- 2020 - Informowanie i zatwierdzanie
- 2030 - Zarządzanie zasobami
- 2040 - Zasady i procedury
- 2050 - Koordynowanie i zaufanie
- 2060 - Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie
- 2070 - Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny
- 2100 - Charakter pracy
- 2110 - Ład organizacyjny
- 2120 - Zarządzanie ryzykiem
- 2130 - Kontrola
- 2200 - Planowanie zadania
- 2201 - Aspekty planowania
- 2210 - Cele zadania
- 2220 - Zakres zadania
- 2230 - Przydział zasobów
- 2240 - Program zadania
- 2300 - Wykonywanie zadania
- 2310 - Zbieranie informacji
- 2320 - Analiza i ocena
- 2330 - Dokumentowanie informacji
- 2340 - Nadzorowanie zadania
- 2400 - Informowanie o wynikach
- 2410 - Kryteria informowania
- 2420 - Jakość informacji
- 2421 - Błędy i pominięcia
- 2430 - Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z *Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*”
- 2431 - Ujawnienie nieprzestrzegania
- 2440 - Przekazywanie wyników
- 2450 - Ogólne opinie
- 2500 - Monitorowanie postępów
- 2600 - Informowanie o akceptacji ryzyka